

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXXVI. Matrimonium non posse dissolvi propter adulterium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Quarto probatur Catholica veritas rationibus evidemibus. Quartum prima, quod Unctio hæc habeat signum exterius, & promissionem gratiæ & mandatum perpetuæ observationis, & destinatum ministrum, ut ex verbis Apostoli Jacobi manifestè constat. At ista sunt essentialia Sacramenti cujuslibet: itaque & Unctio infirmorum, de qua B. Jacobus loquitur est Sacramentum.

Altera ratio est, ex necessitate hujus Sacramentis nam cum omnis homo judicetur à Deo secundum statum, in quo moriens invenitur, juxta verba DEI *Ezech. cap. 18.* Hinc fit, ut Diabolus si nullo alio tempore, certe sub agone mortis ei omnium maximè insidietur, ut ad desperationem, vel aliud genus peccati eum pertrahat, & à DEO avertat. Facit ergo Sacramentum hoc, ut homo contra istiusmodi Diaboli machinationes muniat, & securus emigret.

Denique confirmantur hæc omnia, decreto S. Concilii Tridentini *Sess. 14.* in qua post explicatam doctrinam de hoc Sacramento, *Can. 1.* sic definit ac statuit: *Si quis dixerit extremam Unctionem non esse verè & propriè Sacramentum, à Christo Domino institutum, & à B. Jacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum, anathema sit.*

C A P V T XXXV.

De confirmationis Sacramento.

Confirmationem Orientales non tam ut verum Sacramentum gratiam conferens, quam ut ritum dumtaxat Institutionis puerorum, qui baptizantur colere videntur. A Confirmationem esse verum Sacramentum à Christo Domino institutum, probatur. Primo ex his, quæ ad essentialiam cujuslibet Sacramenti pertinent: quorum tria sunt scilicet, primum signum sensibile, secundum promissio gratiæ, tertium mandatum dispensationis seu usus. Quæ omnia etiam in hoc Sacramentoveniunt. Primum, Signum sensibile, quo Apostoli hoc Sacramentum acceperunt fuit singulare. Ut in spiritu vehementi & linguis igneis *Act. 2.* Signum vero, quo Apostoli hoc Sacramentum aliis dispensant, fuit impositio manuum cum oratione, *Act. 8.* Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum. In qua impositione manuum etiam subintelligitur unctio in fronte cum Chrismate, ut testantur antiquissimi Doctores Ecclesiæ. Promissio gratiæ fuit cum Christus suis Apostolis promissit, missurum se eis Spiritum sanctum, *Joan. 14.* & *16. Luc. ult.* Sedetis in civitate donec induamini virtute ex alto: & *Act. 1.* Accipietis virtutem Spiritus sancti, & eritis mihi testes, &c. Hanc enim fuisse iustis factam promissionem, & jam baptizatis, ut fortiores evaderent in fide, nullus negabit. Deinde mandatum dispensationis hujus Sacramenti habemus ex factis Apostolorum. Ipsi enim Spiritum sanctum dederunt credentibus, haud dubiè jussu Christi. *Act. 8.* & *19.* Quod ergo olim dictum est Sacramentum Impositionis manuum, postea dictum est Sacramentum Confirmationis: mutato quidem nomine, sed manentibus signis exterioribusisdem & verbis.

Secundo probatur ex testimoniis antiquissimorum Doctorum Ecclesiæ, ut D. Ambrosii *lib. 3. de Sacramentis. Cap. 2.* ubi scribit: Sequitur spirituale signaculum: quia post fontem sequitur ut perfectio

fiat, quando ad invocationem Sacerdoti Spiritus sanctus infunditur.

Et D. August. *lib. 2. contra literas Petilianus cap. 104.* In hoc (ait) unguento Sacramentum Chrifti vult Petilianus interpretari, quod quidem in genere visibilem signaculorum Sacrosanctum est, sicut ipse Baptismus: sed potest esse in hominibus pessima.

Sic D. Hieronymus in Dialogo contra Luciferianos; postquam hæreticis interrogantibus, ubi scriptum sit, Episcopos, baptizati per impositionem manuum dare Spiritum sanctum, respondisset: In Actibus Apostolorum: (mox subjungit) Sed etiam si Scriptura auctoritas non subsistet, totius orbis in hæc partem consensus insister præcepti obtineret.

Et D. Gregorius *Homil. 17. in Evang. sub fin. Per nos* (inquit) *Fideles ad sanctum Baptisma veniunt, nostris precibus benedicuntur, & per impositionem manuum nostrarum à Deo Spiritum sanctum percipiunt: atque ipsi ad regnum celorum peringunt: & ecce nos per negligentiam nostram deorsum tendimus. Rursum lib. 3. Epist. 9.* Presbyteri baptizatos infantes signare Jacro in frontibus Chrifti non præsumant: sed Presbyteri baptizati ungant pectore, ut Episcopi postmodum ungere debeant in fronte.

Accedunt hiis alii multi Patres à Bellarmino citati *Tomo 2. lib. de Confirmat. cap. 6.* Itemque cæteri, qui de Sacramento ex professo tractant. Magister sentent. cum omnibus Theologis Scholæ *lib. 4. sent. dist. 7. D. Thom. part. 3. q. 72.* Addantur & sacri Canoness de *Consecrat. dist. 5. Eccl. de Sacra. Unct. 5. per frontis Chrifti unctioem*, aliorumque summorum Pontificum, Concliatorumque decreta, quæ Bellar. *lib. de Confirmat. recenset.*

Tertio, unitaibus seu effectibus hujus Sacramenti (ut est corroboratio Fidelium ad fidem Christi conservandam, & ad eam profundam publicè, quoties opus fuerit, etiam cum periculo facultatum & vite. Ut etiam est fortiter resistere insidiis ac tentationibus Diaboli, quibus nos ad quævis peccata pertrahere molitur) accedunt miracula per hoc Sacramentum olim ostensa, quorum aliqua recenset Bellarminus antea *notato c. 6.*

Confirmantur denique hæc omnia auctoritate & Decreto S. Concilii Tridentini, *cap. 7. de hoc Sacramento Confirmationis Can. 1.* Verba hæc sunt: *Si quis dixerit confirmationem Baptizatorum, otiosam ceremoniam esse, & non potius verum & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuisse quam Catechesim quamdam, qua adolescentia proximi fidei sua rationem coram Ecclesia exponebant, anathema sit.*

Et *Can. 2.* *Si quis dixerit injurios esse Spiritui sancto eos, qui sacro Confirmationis Chrifti virtutem aliquam tribuant, anathema sit.*

Denique *Can. 3.* *Si quis dixerit sancta Confirmationis ordinarius Minister non solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit.*

C A P V T XXXVI.

Matrimonium non posse dissolvi propter adulterium.

Nulli Christianorum licitum est, ut Orientales falsò existimant, & ex Græcis aliqui, dimissa uxore adulterii, vel alterius rei causa aliam ducere. Hoc apertè docuit Christus Dominus *Marci cap. 10.* cum ait: *Quicumque dimiserit uxorem suam, & aliam duxerit, adulterium committit super eam: & si uxor dimiserit, virum suum, & alij nupsierit, mandatur.*

Luc. 16.

machatur. Ita quoque apud Lucam Christus loquitur: *Omnia, qui dimittit uxorem suam, & alteram ducit, machatur: & qui dimissam à viro duxerit, machatur.* Luc. 16. E quibus verbis necessario sequitur, Si uxor non est dimittenda, nisi ob fornicationem juxta mandatum Christi *Matth. 5. & dimittens uxorem suam non potest alteram ducere; Ergo nullatenus possunt disjuncti ad alias nuptias transire.*

Præterea si nemini licet dimissam ducere in uxorem, oportet eam esse adhuc ligatam vinculo prioris mariti: alioquin non potest ratio inveniri, cum penitens facti, non possit alteri nubere.

Ad hæc Apostolus Paulus vult dimissam viro suo reconciliare. At si vit alteram uxorem duceret, non esset amplius locus reconciliationis cum prioris. Unde idem Apostolus docet mulierem alligatam esse legi Matrimonii quanto tempore vir ejus vivit. Vicissim ergo & maritus alligatus erit legitimi, quanto tempore uxor ejus vivit, 1. *Corinth. 7.*

Secundo ex auctoritate & observatione totius Ecclesiæ DEL. Nam à temporibus Apostolorum usque in hodiernam diem non legi, ut permissum dimittentibus uxores suas ob adulterium, aut alias causas, ut ducerent alteras, viventibus adhuc dimissis, juxta *Cap. Gaudemus, de divortio, & multa alia cap. 3. 2. 9. 7.*

Tertio ex evidentibus rationibus. Quorum prima à mystica significatione matrimonii. Nam, ut antea ostensum est, Matrimonium significat conjunctionem Christi & Ecclesiæ, quæ est indissolubilis. Itaque & matrimonii vinculum erit indissolubile.

Ratio secunda à contrario absurdo. Si enim Matrimonii vinculum per adulterium dissolvetur, utrique conjugii liceret ad alteras nuptias transire. Ita multi ex industria adulterium committerent, ut à priori conjugio liberati, aliis nobilioribus, locupletioribus magisque dilectis conjugii possent. Vel multi mariti ob aliarum desiderium, suos uxores etiam innocentes adulterii accusarent. Quod & D. Hieron. *Cap. 19. in Matth.* annotavit.

Ratio tertia ex occasione dissidiorum inter veros parentes, & non veros, si in eodem loco habitarent. Naturalis enim amor filiorum non potest extinguere. Vera quippe mater dimissa non poterit oblivisci filiorum suorum, id-oque nisi noverca nova ducta à suo marito eos fovet, ac tractet, ut ipsa voluerit, erit occasio jurgiorum, querelarum, & accusationum multarum. Graviora autem pericula timenda forent, si patens verus dimissus sit, & uxor ejus nubat alteri, qui & vitricus filiorum. Et sane nemo impedire poterit, quin filii sæpe accurrant ad veram matrem, aut verum patrem, si à noverca, aut vitrico durius tractentur.

Ratio quarta ex publica inhonestate: Quid enim inhonestius quam vocare novercam matrem filiorum, matre vera adhuc vivente? aut vitricum patrem, quanto tempore verus pater vivit?

Conferantur denique hæc omnia Decreto S. Concilii Tridentini *sess. 24. Can. 7.* cujus verba sunt: *Si quis dixerit Ecclesiam errare, cum docuit & docet, juxta Evangelicam & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum, Matrimonii vinculum non posse dissolvi: & utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse altero conjugio vivente, aliud Matrimonium contrahere: machaturque eum, qui dimissa adultera aliam du-*

xerit: & eam, qua dimisso adultero alij nupsit, Anathema sit.

Ac demum Matrimonii vinculum esse indissolubile, etiam in casu fornicationis alterius conjugis, magno consensu affirmant veteres Patres, ut Justinus in *Apologia ad Antoninum.* Evaristus *Epistola 2.* Tertullianus *lib. 4. contra Marcionem.* Clemens Alexandrinus *lib. 2. Stromat.* Hieronymus in *cap. 19. Matthæi,* Augustinus, Ambrosius in *cap. 16. Luca.* Innocentius I. *Epistola 3. ad Exuperium.* & communiter interpretes in *cap. 7. 1. ad Corinth.* & in *cap. 10. Marc. & in cap. 19. Matthæi.*

Neque veritati Catholicæ obstat locus ille *Matthæi 19. Quicumque dimiserit uxorem suam, nisi ob fornicationem, & aliam duxerit, machatur, ex quo colligitur licitum esse divortium ob fornicationem; nam responderet apud Matthæum Christum exceptionem illam (nisi ob fornicationem) non ideo fecisse, ut indicaret Matrimonium fore cum alio licitum, quando propter fornicationem primus conjunx dimittitur: sed ut indicaret non fore dimissionem illicitam, cum sit propter fornicationem. Unde cum Christus dicit, *Quicumque dimiserit, nisi ob fornicationem, subaudite debemus peccat, & illicitè facit dimittendo.* Quod vero sequitur, *& aliam ducit: & qui dimissam duxerit, machatur, univèrsaliter, de omni qui dimittit, sive propter, sive præter causam fornicationis, accipiendum id est.* Ita SS. Patres communiter eam Christi sententiam intellexerunt, neque Christus tale divortium approbavit in casu fornicationis alterius conjugis, quale erat illud, de quo Judæi interrogabant, utrum esset licitum quacunque ex causa, Quinimo illum Judæorum errorem coarguere Christus voluit responsione sua, quod existimarent tale aliquod divortium, propter aliquam omnino causam licitum esse (saltem per se spectata lege divina) in quo non solum dimitteretur uxor, sed alia etiam duceretur. Contra Christus generatim dicit, illud divortium adulterium esse secundum legem divinam.*

Neque vero novum hoc est, ut cum quis respondet, non modo respondeat directè ad id, de quo interrogatur, sed etiam corrigat errorem, qui supponitur in interrogatione. Ita igitur in proposito: cum Judæi putarent sibi licere, aut etiam per se, & ex ordinaria lege sine peculiari dispensatione, esse licitum tale divortium, in quo dimitteretur uxor, & alia duceretur; ac eo errore supposito tantum interrogarent de causis, propter quas id facere liceret; Christus responsione sua duo facit. Nam primo removet eam errorem, quem ea interrogatio supposebat, affirmatque tale divortium adulterium esse, idque confirmat ibi ex lege divina, lata in prima institutione conjugii. Deinde simul etiam respondens ad ipsam formam interrogationis docet, licitum divortium, id est, dimissionem in perpetuum, absque eo, quod alia ducatur, solum habere unam causam, nimirum fornicationem.

CAPUT XXXVII.

Legem veterem omnino esse jam abrogatam.

Error fuit olim veterum Hæreticorum, legem veterem non cessasse, sed perpetuo servandam una cum nova; ita Cherintus, teste Epiphano *heresi 28.* Augustino *heresi 8.* & Ebron, teste